

LabTestsOnline. Konečně můžete rozumět svému lékaři

Držíte v ruce žádan-ku na laboratorní vyšetření a vůbec netušíte, co všechny ty zkratky znamenají. Ani si nepamatujete, co vám říkal lékař. Na jeden klik teď můžete najít vysvětlení na nekomerčním vzdělávacím portálu.

Stejná situace nastává i v okamžiku, kdy odcházíte od lékaře s výsledky vyšetření. Zabouchnete dveře ordinace a než dojedete domů, polovinu informací zapomenete. Uvedete tedy k internetu a noříte se do informačních hlubin, ze kterých na vás vyplouvají nebezpečné choroby, které „zaručeně“ na základě svých výsledků máte. A máte to zapotřebí?

Proč bychom měli rozumět svému zdraví

V dnešní době pacienti přestávají být pasivní, chtějí vědět, co se děje s jejich zdravím. Lékař už není pánbůh, který rozhoduje o našich životech, a my jen pasivně plníme, nebo také neplníme, jeho příkazy. Už se ptáme a chceme spolurozhodovat. Prof. Jaroslav Racek, předseda koordinační komise projektu LabTestsOnline vysvětluje: „Vzdělanost v otázkách zdraví a nemoci znamená, že lidé vědí, co mají dělat, aby byli zdraví. Znamená to porozumět především sobě a potřebám svého těla a až potom teprve tomu, co říká lékař. A pokud se už k lékaři dostanou, měli by být jeho partnerem. Bez patřičné zdravotní gramotnosti to však není možné. Proto vznikl i vzdělávací a informační portál www.labtestsonline.cz, který pomáhá lidem už 9 let orientovat se ve

Nový design pro jednodušší orientaci

světě laboratorních testů a nemocí.“

Laboratorní testy on-line

On-line vám krev nikdo nevyšetří, tak daleko naše

medicína ještě není. Ale určitě vám nabídne obrovské množství testů, které vedou k určení vaší diagnózy, k monitorování úspěšnosti léčby a které mají význam i pro prevenci. Portál LabTestsOn-

line se pro vás může stát jejich průvodcem. Kdykoliv něčemu nebudete rozumět, zadáte výraz do vyhledávací a získáte potřebné informace. Dozvíte se, proč se nechat vyšetřit, jak se připravit na odběr, co je vyšetřováno, jak je výsledek vyšetření znamená a co znamenají jednotlivé zkratky. Své místo zde mají i nejčastěji kladené otázky, slovník pojmů, sekce screening a samozřejmě informace o jednot-

livých onemocněních. Prostřednictvím stránek můžete poslat i svůj dotaz na konkrétní problém. Protože jde o nekomerční projekt, neobjeví se zde reklamy na léky a potravinové doplňky, ani nabídky na zázračné uzdravení, či pochybné testování.

„Projekt LabTestsOnline vznikl v roce 2001 v USA jako program pro pacienty, aby lépe pochopili a orientovali se v laboratorních vyšetřeních nejen při nemoci, ale též při preventivních programech. V současné době je provozován v 17 zemích po celém světě. Právě nyní spouštíme jeho novou verzi, která bude uživatelsky ještě jednodušší a srozumitelnější. Věříme, že tento dárek přímou naší návštěvníci s radostí a adresou www.labtestsonline.cz (www.laboratornityesty.cz) pro ně nadále zůstane pravidelným zdrojem důvěryhodných informací.“ Ing. Lenka Nováková, koordinátorka projektu LabTestsOnline. ■ pr

ZDRAVOTNÍ GRAMOTNOST V ČR

- Omezenou zdravotní gramotnost vykazuje 59,4 % dotazovaných Čechů.
- ČR je v úrovni celkové ZG na 8. místě z 9. zemí

Zdroj: Zdraví 2020, Národní strategie ochrany zdraví a prevence nemocí

CHOLESTEROL Základní informace

Proč se nechat vyšetřit?

Abyste se ochránili před rizikem vzniku srdeční choroby.

Kdy se nechat vyšetřit?

Dospělí by měli být vyšetřeni jednou za pět let nebo častěji, pokud se léčí s vysokým cholesterolem.

Požadovaný druh vzorku?

Vzorek je získán ze žíly na paži pacienta nebo z prstu.

Upozornění: pokud je stanoven cholesterol součástí lipidového profilu, nesmíte jíst 12 hodin před odběrem krve.

Základní informace o odběru vzorku naleznete v sekci O LABORATORNÍM VYŠETŘENÍ.

Vyšetřovaný parametr

Co je vyšetřováno?

Cholesterol je látka (steroid), která má nezbytnou funkci v lidském těle. Vytváří buněčné membrány ve všech orgánech a tkáních vašeho těla. Je důležitý při vytváření hormonů, které ovlivňují tělesný vývoj, růst a reprodukci. Rovněž se podílí na tvorbě žlučových kyselin, jež jsou potřebné k absorpci živin z potravy. Malé množství tělesného cholesterolu koloje v krvi v podobě složených částic zvaných lipoproteiny. Tyto lipoproteiny obsahují další částice, které buď odvádí přebytečný cholesterol k další spotřebě (tzv. dobrý cholesterol) nebo ho ukládají do tkání a orgánů (tzv. špatný cholesterol). Stanovení cholesterolu zahrnuje celkový cholesterol, který je obsažen v krvi, dobrý i špatný.

Jakým způsobem je vzorek pro vyšetření odebrán?

V naprosté většině případů je vzorek odebrán ze žíly na paži pacienta. V některých případech stačí odběr ze špičky prstu. Odběr z prstu se většinou provádí při použití přenosných odběrných zařízení.

Je třeba speciální přípravek pro odběr vzorku?

Pokud se jedná o test pouze na cholesterol v krvi, není třeba dostavit se na lačno. Ovšem pokud se jedná o komplexní lipidový profil, jak tomu většinou bývá, je zapotřebí nejméně 12 hodin před odběrem

Když hledáte slovo cholesterol

Vyšetření

Jak je vyšetření využíváno?

Kdy je vyšetření požadováno?

Co výsledek vyšetření znamená?

Další informace v souvislosti s tímto vyšetřením.

Jak je vyšetření využíváno?

Vyšetření cholesterolu se od jiných liší v tom, že není primárně určeno ke stanovení diagnózy, ale je určeno k odhadu rizika vzniku a rozvoji srdečních chorob. Protože vysoký krevní cholesterol je spojován s kornatěním tepen, srdečními chorobami a zvýšenou možností úmrtí na infarkt, je vyšetření cholesterolu považováno za běžnou součást preventivní zdravotní péče.

Kdy je vyšetření požadováno?

Vyšetření cholesterolu je doporučeno jako preventivní pro všechny dospělé osoby alespoň jednou za pět let. Je často spojeno s rutinními preventivními prohlídkami a je obvykle prováděno s ostatními testy včetně HDL a LDL-cholesterolu a triacylglycerolů – často nazývaný lipidovým profilem. Cholesterol je častěji vyšetřován (často vícekrát ročně) u pacientů užívajících léky nebo držících dietu ke snížení hladiny cholesterolu. Vyšetření slouží ke stanovení účinnosti dané léčebné metody a ke zjištění, zda cholesterol klesl k požadovaným hodnotám a zda se podařilo snížit riziko vzniku srdeční choroby.

Co výsledek vyšetření znamená?

V případě rutinního preventivního vyšetření jsou výsledky rozděleny do 3 kategorií podle míry rizika:

- Optimální hodnota: hladina cholesterolu je pod hodnotou 5,2 mmol/l, což znamená nízké riziko vzniku srdeční choroby.
- Hraniční hodnota: hladina cholesterolu 5,2 – 6,2 mmol/l. Takový výsledek je považován za znak mírného rizika. Váš lékař se poté může rozhodnout ke stanovení lipidového profilu, který prokáže, zda je váš zvýšený cholesterol dobrý (vysoký HDL) či špatný (vysoký LDL). V závislosti na výsledku lipidového profilu a dalších možných rizikových faktorech, které můžete mít, váš lékař rozhodne o dalším postupu.
- Vysoká hodnota: hladina cholesterolu nad hodnotou 6,2 mmol/l je považována za známku vysokého rizika vzniku srdeční choroby. Váš lékař vám provede vyšetření lipidového profilu spolu s dalšími testy, aby stanovil příčinu vysoké hladiny cholesterolu v krvi. Jakmile je tato příčina objasněna, je nutné přistoupit k okamžité léčbě.

Další informace o cholesterolu na www.laboratornityesty.cz